

The image features a scenic landscape with a river flowing through green hills under a blue sky with light clouds. A large, thick green circular graphic element is overlaid on the scene, framing the text. The text is in a bold, white, sans-serif font with a black outline, making it stand out against the background.

**Екологічна безпека та
збалансоване
ресурсокористування**

2013-№2 (8)

**Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу**

**ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ
РЕСУРСОКОРИСТУВАННЯ**

Науково-технічний журнал

№ 2 (8)

**Івано-Франківськ
2013**

УДК 502 (477.83)
ББК 28.081

Науково-технічний журнал
Засновник - Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу (ІФНТУНГ)
Заснований у 2010 році, виходить 2 рази на рік

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР - докт. техн. наук **Адаменко Я.О.** (завідувач кафедри екології ІФНТУНГ)
ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА - канд. техн. наук **Мандрик О.М.** (декан інженерно-екологічного факультету ІФНТУНГ)

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР - канд. географ. наук **Приходько М.М.** (доцент кафедри екології ІФНТУНГ)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

докт. геол.-мінерал. наук **Адаменко О.М.** (професор кафедри екології ІФНТУНГ);
докт. геол.-мінерал. наук **Білявський Г.О.** (Інститут екологічної безпеки і управління Державної академії післядипломної освіти та управління Мінекології України);
докт. біол. наук **Горова А.І.** (Національний гірничий університет, м. Дніпропетровськ);
докт. географ. наук **Гуцуляк В.М.** (Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича);
докт. геол. наук **Долін В.В.** (Інститут геохімії навколишнього середовища НАНУ і МНС України, м. Київ);
докт. техн. наук **Карпаш О.М.** (проректор з наукової роботи ІФНТУНГ);
докт. геол. наук **Карпенко О.М.** (Київський національний університет ім. Т. Шевченка);
докт. техн. наук **Костенко В.К.** (Донецький національний університет);
докт. техн. наук **Красовський Г.Я.** (Національний аерокосмічний університет, м. Харків);
докт. техн. наук **Крижанівський Є.І.** (ректор ІФНТУНГ);
докт. геол.-мінерал. наук **Кузьменко Е.Д.** (завідувач кафедри геотехногенної безпеки та геоінформатики ІФНТУНГ);
докт. техн. наук **Лабій Ю.М.** (професор Інституту туризму Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника);
докт. геол.-мінерал. наук **Маєвський Б.Й.** (завідувач кафедри геології та розвідки нафтових і газових родовищ ІФНТУНГ);
докт. техн. наук **Мальований М.С.** (завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища НТУ «Львівська політехніка»);
докт. геол. наук **Петровський О.П.** (завідувач кафедри польової нафтогазової геофізики ІФНТУНГ);
докт. техн. наук **Семчук Я.М.** (завідувач кафедри безпеки життєдіяльності ІФНТУНГ);
докт. медич. наук **Середюк Н.М.** (професор Івано-Франківського національного медичного університету);
докт. географ. наук **Сивий М.Я.** (завідувач кафедри фізичної географії Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка);
докт. геол.-мінерал. наук **Тарасенко В.С.** (Кримська Академія Наук, м. Сімферополь);
докт. геол. наук **Чепіжко О.В.** (Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова);
докт. хіміч. наук **Чундак С.Ю.** (Ужгородський національний університет);
докт. техн. наук **Шкіца Л.Є.** (завідувачка кафедри інженерної та комп'ютерної графіки ІФНТУНГ);
докт. техн. наук **Яковлев Є.О.** (Інститут телекомунікацій та глобального інформаційного простору НАНУ, м. Київ);
Prof. Dr. **Jacek Matyszkiewicz**, Гірничо-металургійна академія, Краків, Польща;
Prof. Dr. **Vasile Oros**, Університет Норд, Бая-Маре, Румунія;
Prof. **David Sauchyn**, Університет Ріджайн, Канада.

Свідоцтво про державну реєстрацію у Мін'юсті України № 16682-5254Р від 7 травня 2010 р.

Рекомендовано до друку Радою ІФНТУНГ, протокол № 11/496 від 29 грудня 2010 р.

Адреса редакції: кафедра екології ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, 76019
Телефони: (0342) 50 59 42 кафедра, (03422) 4 22 64 ректорат, факс (03422) 4 21 39, E-mail: adolmak@mail.ru; yarad@inbox.ru; denzor2@mail.ru; ecology@nung.edu.ua

Відповідальність за достовірність наведених у статтях даних несуть автори публікацій. Передрук статей тільки з дозволу редакції. Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Е 45 Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування : науково-техн. журнал / засн. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (ІФНТУНГ); голов. ред. Я.О. Адаменко. -2010 - . - Івано-Франківськ : 2013. - . - 2 рази в рік. 2013, № 2(8).

ЗМІСТ

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАФТОГАЗОВОГО КОМПЛЕКСУ	4
Адаменко О.М. Екологічні проблеми розвідки і видобутку сланцевих газів на Олеський площі.....	4
Малишевська О.С., Галігузова С.А. Причини та наслідки надзвичайних ситуацій на нафтотранспортній системі України і шляхи їх усунення.....	12
Мандрик О.М. Комплексна екологічна оцінка впливу магістральних газопроводів на довкілля з використанням геоінформаційних систем.....	20
ЕКОЛОГІЯ ГІДРОСФЕРИ	26
Адаменко Я.О., Архипова Л.М., Пернеровська С.В. Наукова еколого-експертна оцінка проектів малих ГЕС в Івано-Франківській області.....	26
ЕКОЛОГІЯ ПЕДОСФЕРИ	31
Vasile Oros, Dorel Gusat. Technical and financial solutions of the soil remediation - a case study	33
ТЕХНОЕКОЛОГІЯ	38
Челядин Л.І., Шкіца Л.Є., Челядин В.Л., Богославець М.М. Основні чинники екологічної безпеки та один із методів її підвищення – перетворення і утилізація золошлакошламів.....	38
МОНІТОРИНГ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ	47
Міщенко Л.В. Геоікологічне районування, моніторинг, екологічний аудит та менеджмент стану довкілля у Карпатському регіоні і Західному Поділлі.....	47
Радловська К.О. Картографічна ландшафтно-геохімічного стану довкілля на території Рогатинського району.....	51
ЗБАЛАНСОВАНЕ РЕСУРСКОРИСТУВАННЯ	56
Солодкий В.Д., Беспалько Р.І., Казімір І.І. Імплементация положень Карпатської конвенції як індикатор збалансованого розвитку Чернівецької області.....	56
ОЦІНКА ВПЛИВІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	61
Варивода Є.О. Методологічні підходи до оцінки впливів надзвичайних ситуацій на навколишнє середовище.....	61
ДНІСТРОВСЬКИЙ ПРОТИПАВОДКОВИЙ ПОЛІГОН	68
Адаменко О.М., Зорін Д.О. Автоматизована інформаційно-вимірювальна протипаводкова система – Дністер (АВІПС-Дністер).....	68
РЕЦЕНЗІЇ	77
Зоріна Н.О. Екологічна безпека збалансованого ресурсокористування у Карпатському регіоні.....	77
КОНФЕРЕНЦІЇ	78
Адаменко О.М. 1-а Міжнародна науково-практична конференція «Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування», 20-22 вересня 2012 р., м. Івано-Франківськ.....	78
ПАМ'ЯТНІ ДАТИ	85
До 80 річчя з дня народження Ю.М. Лабія.....	85
Пам'яті видатних вчених нашого університету професорів Кляровського В.М. та Білоус Н.Х.....	86
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	89

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАФТОГАЗОВОГО КОМПЛЕКСУ

УДК (504+502.7): 55

Адаменко О.М.

*Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВІДКИ І ВИДОБУТКУ СЛАНЦЕВИХ ГАЗІВ НА ОЛЕСЬКИЙ ПЛОЩІ

Пропонується до початку геолого-пошукових та розвідувальних робіт для сланцевого газу на Олеській площі виконати екологічний аудит території, оцінку поверхневих водних ресурсів, організувати постійно діючий екологічний моніторинг та провести громадські слухання у кожному населеному пункті.

Ключові слова: сланцевий газ, гідророзрив пластів, водні ресурси, гідроекологічний потенціал, екологічний аудит, екологічний моніторинг.

Предлагается до начала геолого-поисковых и разведывательных работ на Олеськой площади выполнить экологический аудит территории, оценку поверхностных водных ресурсов, организовать постоянно действующий экологический мониторинг и провести общественные слушания в каждом населенном пункте.

Ключевые слова: сланцевый газ, гидроразрыв пластов, водные ресурсы, гидроэкологический потенциал, экологический аудит, экологический мониторинг.

Here is proposed to perform an environmental audit area, assessment of surface water resources, arrange a permanent environmental monitoring and to hold public hearings in each locality devoted to the geological and exploration and prospecting for shale gas Olezkiy's area.

Keywords: shale gas, hydraulic fracturing, water resources, hydro-ecological potential, environmental audits, environmental monitoring.

*Малишевська О.С., Галігузова С.А.
Івано-Франківський університет
права імені Короля Данила Галицького*

ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ НА НАФТОТРАНСПОРТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ І ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ

Розглянуто процеси виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій техногенного характеру в Україні при експлуатації нафтопроводів. Подано характеристику, причини, масштаби та наслідки техногенних небезпек нафтопроводів, проведено їх класифікацію, наведені основні заходи щодо їх запобігання та ліквідації. Запропоновано основні пріоритети реалізації комплексних цільових програм і заходів розв'язання проблем техногенно-екологічної безпеки для нафтотранспортної системи України.

Ключові слова: цивільний захист, небезпечні техногенні ситуації на нафтопроводах,

Рассмотрены процессы возникновения и развития чрезвычайных ситуаций техногенного характера в Украине при эксплуатации магистральных нефтепроводов. Приведена характеристика, причины, масштабы и последствия техногенных опасностей нефтепроводов, проведена их классификация, а также основные мероприятия по их предотвращению и ликвидации. Предложены основные приоритеты реализации комплексных целевых программ и мероприятий решения проблем техногенно-экологической безопасности для нефтетранспортной системы Украины.

Ключевые слова: гражданская защита, опасные чрезвычайные ситуации на нефтепроводах, влияние нефтепроводов на окружающую среду.

The processes of appearance and progress of technogenic emergencies in Ukraine under exploitation of head oil pipelines are considered. The characteristics, scale and consequences of technogenic dangers to oil pipelines are provided, their classification is given, necessary means of their prevention and elimination are proposed. Main priorities of application of complex target programs and measures aimed at solving technogenic and ecological problems of the oil transport system in Ukraine are demonstrated.

Key words: civil security, dangerous technogenic situations in pipelines, influence of oil pipelines on environment.

*Мандрик О.М.
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

**КОМПЛЕКСНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ МАГІСТРАЛЬНИХ
ГАЗОПРОВІДІВ НА ДОВКІЛЛЯ З ВИКОРИСТАННЯМ
ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ**

Проведена комплексна геоecологічна оцінка впливу магістральних газопроводів на компоненти довкілля. Використання сучасних ГІС-технологій дозволило максимально автоматизувати цей процес і створити комп'ютерні багатокомпонентні постійно діючі системи екологічної безпеки територій.

Ключові слова: ГІС-технології, геоecологічна оцінка, магістральні газопроводи, геоecологічні зони і смуги.

Проведена комплексная геоecологическая оценка влияния магистральных газопроводов на компоненты окружающей среды. Использование современных ГИС-технологий позволило максимально автоматизировать этот процесс и создать компьютерные многокомпонентные постоянно действующие системы экологической безопасности территорий.

Ключевые слова: ГИС-технологии, геоecологическая оценка, магистральные газопроводы, геоecологические зоны и полосы.

Keywords: GIS-technologies, geoeological assessment, gas-pipes, geoeological zones and lines.

ЕКОЛОГІЯ ГІДРОСФЕРИ

*Адаменко Я.О., Архипова Л.М., Пернеровська С.В.
Івано-Франківській національний
технічний університет нафти і газу*

НАУКОВА ЕКОЛОГО-ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ПРОЕКТІВ МАЛИХ ГЕС В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

На основі декількох проведених наукових еколого-експертних оцінок проектів будівництва малих ГЕС у Івано-Франківській області виконано узагальнення їх впливу на навколишнє середовище. Запропоновано конкретні інженерно-технічні рішення для реалізації їх на практиці при будівництві малих ГЕС, які мінімізують техногенний вплив до приведення стану природно-техногенних гідроєкосистем в оптимальний – безпечний.

Ключові слова: екологічна безпека, малі ГЕС, гідроєкосистеми, техногенне навантаження.

На основе нескольких проведенных научных эколого-экспертных оценок проектов строительства малых ГЭС в Ивано-Франковской области выполнено обобщение их влияния на окружающую среду. Предложены конкретные инженерно-технические решения для реализации их на практике при строительстве малых ГЭС, которые минимизируют техногенное воздействие до приведения состояния природно-техногенных гидроэкоосистем в оптимальное – безопасное.

Ключевые слова: экологическая безопасность, малые ГЭС, гидроэкоосистемы, техногенная нагрузка.

Based on several of the scientific peer review eco-construction of small hydropower plants in the Ivano-Frankivsk region, the generalization of their impact on the environment. Proposed specific engineering solutions to realize them in practice in the construction of small hydropower plants that minimize the impact of technogenic to bring the condition of natural and technogenic hydroecosystems at best - safe.

Keywords: environmental safety, small hydropower, hydroecosystems, technogenic load.

ЕКОЛОГІЯ ПЕДОСФЕРИ

Vasile Oros, Dorel Gusat

*Technical University of Cluj-Napoca,
North University Centre of Baia Mare, Romania*

TECHNICAL AND FINANCIAL SOLUTIONS OF THE SOIL REMEDIATION - A CASE STUDY

This paper will present the technical and financial solutions of the soil remediation in case of a historical pollution with hydrocarbon. The study is a continuation of the already published paper by Oros, Coman and Gusat in [1], where the polluted area was described regarding the surface, pollution contain and some results of the modeling.

Here, the authors will present parts of the technical project which have been analyzed and proposed to the private company as the best solutions to rehabilitate the soil. Four stages will be presented with four treatment methods of the soil. The financial aspects will be described also, regarding the demolition cost for example or the cost of the selected technology.

This case study is a good opportunity for other private companies which are in same situation (historical polluted area) to analyze their financial options of the soil's rehabilitation.

Keywords: technical project, rehabilitation costs, soil pollution, financial schemes

ТЕХНОЕКОЛОГІЯ

УДК 502.5; 628.543

Челядин Л.І.¹, Шкіца Л.Є.¹, Челядин В.Л.², Богославець М.М.³

*¹Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу*

*²Прикарпатський національний університет
ім.В. Стефаника*

³ВАТ «Нафтохімік Прикарпаття»

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОДИН З МЕТОДІВ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ - ПЕРЕТВОРЕННЯ І УТИЛІЗАЦІЯ ЗОЛОШЛАКОШЛАМІВ

У статті приведено огляд важливої науково-технічної проблеми - підвищення рівня екологічної безпеки, яку запропоновано розв'язати зменшенням забруднення довкілля – техносфери золошлакошламами, гідросфери – стічними водами, біосфери – викидними промисловими газами, що має екологічне, соціальне та народногосподарське значення. Приведено огляд методів утилізації золошлакошламів і сформовано теоретичні підходи та розроблено нові високотемпературні технології перероблення золошлаків ТЕС і шламів водоочищення у вуглецевомінеральні матеріали (ВММ), удосконалено низькотемпературні методи перероблення золошламів у будівельні теплоізоляційні матеріали (БТМ). Запропоновані заходи дають змогу зменшити викиди в довкілля, а відтак підвищити рівень екологічної безпеки промислових об'єктів.

Ключові слова: екологічна безпека, техногенні відходи, технології перероблення та утилізації, золошлаки ТЕС, шлами водоочищення, вуглецевомінеральні матеріали.

В статье приведен обзор важной научно-технической проблемы - повышение уровня экологической безопасности, которую предложено решить уменьшением загрязнения окружающей среды - техносферы золошлакошламами, гидросферы - сточными водами, биосферы - промышленными газами, что имеет экологическое, социальное и народнохозяйственное значение. Приведено обзор методов утилизации золошлакошламов, сформированы теоретические подходы, разработаны новые высокотемпературные технологии переработки золошлаков ТЭС и шламов водоочистки в ВММ, усовершенствованы низкотемпературные методы переработки золошламов в БТМ. Предложенные меры позволят уменьшить выбросы в окружающую среду, а следовательно повысить уровень экологической безопасности промышленных объектов.

Ключевые слова: экологическая безопасность, техногенные отходы, технологии переработки и утилизации, золошлаки ТЭС, шлами водоочистки, углеродминеральные материалы.

In the article the review of important scientific and technical problems - improving environmental safety, which is proposed to solve the reduction of environmental pollution - technosphere zoloshlakoshlamamy, hydrosphere - waste water, the biosphere - the bargain of industrial gases, which has environmental, social and economic importance. Given an overview of methods of disposal zoloshlakoshlamiv and formed the theoretical approaches and developed a new high-technology processing zoloshlakiv thermal and water treatment sludge in the AMM, improved low-temperature processing methods zoloshlamiv in TBM. The measures allow to reduce emissions into the environment, and thus improve environmental safety of industrial facilities that offered hope for a new method developed.

Keywords: environmental security, technological waste, processing and utilization, Ashes of CHP, sludge treatment plants, materials vugletsevomineralni.

МОНІТОРИНГ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ

УДК 550.4: 502.15.+ 502.171

Мищенко Л.В.

*Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу*

ГЕОЕКОЛОГІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ, МОНІТОРИНГ, ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ У КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ І ЗАХІДНОМУ ПОДІЛЛІ

Існує необхідність створення державної системи екологічної безпеки територій як гаранту з захисту громадян та природи України від негативного впливу антропогенних та техногенних чинників. При цьому забезпечення сталого збалансованого безпечного розвитку, особливо в умовах існування ризиків природних, техногенних та природно-техногенних катастроф і стихійних лих, має спиратися на фундаментальні знання причин і чинників їхнього можливого виникнення. Ще не менші проблеми виникають у зв'язку з функціонуванням об'єктів нафтогазового комплексу, особливо враховуючи результати експлуатації родовищ при практично повному ігноруванні природоохоронних технологій.

В статті розглядається науковий підхід до визначення сучасного стану і ситуації на прикладі території Карпатського регіону і Західного Поділля.

Ключові слова: природно-антропогенні геосистеми, екологічний стан, нафтогазові родовища, безпека життєдіяльності, екологічна безпека територій, техногеоекологічні структури, екологічний аудит, екологічні карти.

Существует необходимость создания государственной системы экологической безопасности территорий как гаранта защиты граждан и природы Украины от негативного влияния антропогенных и техногенных факторов. При этом обеспечение постоянного сбалансированного безопасного развития, особенно в условиях существования рисков природных, техногенных и природно-техногенных катастроф и стихийных бедствий, должен опираться на фундаментальные знания причин и факторов их возможного возникновения. Еще не меньшие проблемы возникают в связи с функционированием объектов нефтегазового комплекса, особенно учитывая результаты эксплуатации месторождений при практически полном игнорировании природоохранных технологий. В статье рассматривается научный подход определения современного состояния и ситуации на примере территории Карпатского региона и Западной Подольи.

Ключевые слова: природно-антропогенные геосистемы, экологическое состояние, нефтегазовые месторождения, безопасность жизнедеятельности, экологическая безопасность территорий, техногенно экологические структуры, экологический аудит, экологические карты.

There is a necessity of creation of the state system of ecological safety of territories as to the guarantor from protecting of citizens and nature of Ukraine from negative influence of anthropogenic and technogenic factors. Thus providing of permanent is balanced safe development, especially in the conditions of existence of risks of natural, technogenic and naturally-technogenic catastrophes and natural calamities, must lean against fundamental knowledge of reasons and factors of their possible origin. Yet not less problems arise up in connection with functioning of objects of oil and gas complex, especially taking into account the results of exploitation of deposits at the practically complete ignoring of nature protection technologies. In the article scientific approach of determination of the modern state and situation is examined on the example of territory of region of Carpathians and Western Podolii.

Key words: natural and anthropogenic geosystem, environmental condition, oil and gas fields, safety of life, ecological safety of territories, technogenic ecological structure of environmental audit, environmental maps.

Радловська К.О.

*Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу*

КАРТОСХЕМА ЛАНДШАФТНО-ГЕОХІМІЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ НА ТЕРИТОРІЇ РОГАТИНСЬКОГО РАЙОНУ

За даними польового опробування ґрунтового покриву та атомноадсорбційних аналізів проб ґрунтів на вміст важких металів Hg, As, Pb, Cu, Zn, Co, Ni, Cr складені бази даних та поелементні техногеохімічні карти, а їх сумісний аналіз з ландшафтою картою став основою для побудови екологічної та геоекологічного районування картосхем.

Ключові слова: атомноадсорбційний аналіз, важкі метали, бази даних, техногеохімічна, ландшафтна, екологічна та геоекологічного районування картосхеми.

Полевое опробование почвенного покрова и анализ проб почв на тяжелые металлы Hg, As, Pb, Cu, Zn, Co, Ni, Cr позволило составить базы данных и поэлементные техногеохимические карты, а их совместный анализ с ландшафтнoй картой стал основой для построения экологической и геоэкологического районирования картосхем.

Ключевые слова: атомноадсорбционный анализ, тяжелые металлы, базы данных, техногеохимическая, ландшафтная, экологическая и геоэкологического районирования картосхемы.

As a result of exploring is compiled database and Partial technogeochemical maps and their analysis is compatible with the terrain map that was the basis for building environmental and geo-ecological zoning maps according to field testing of soil and atomic adsorption analysis of soil samples for heavy metals Hg, As, Pb, Cu, Zn, Co, Ni, Cr.

Keywords: atomic adsorption analysis, heavy metals, database, technogeochemical, landscape, ecological and geo-ecological Zoning Maps.

ЗБАЛАНСОВАНЕ РЕСУРСОКОРИСТУВАННЯ

УДК 581.526.42 (477.85)

*Солодкий В.Д., Беспалько Р.І., Казімір І.І.
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ КАРПАТСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ЯК ІНДИКАТОР ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

На засадах положень Конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат здійснено регіональні дослідження в контексті програми дій щодо переходу до еколого-безпечного, збалансованого ресурсовикористання та гармонізації управління природними ресурсами Чернівецької області.

Ключові слова: ресурсний потенціал, негативні природні явища, стратегія Карпатської конвенції, збалансоване ресурсовикористання.

На основе положений Конвенции об охране и устойчивом развитии Карпат выполнены региональные исследования в контексте программы действий по переходу к эколого-безопасному, сбалансированному ресурсопользованию и гармонизации управления природными ресурсами Черновицкой области.

Ключевые слова: ресурсный потенциал, негативные природные явления, стратегия Карпатской конвенции, сбалансированное ресурсопользование.

On the basis of the Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians by regional studies in the context of a roadmap for the transition to eco-safe, balanced resource use and harmonization of natural resources management Chernivtsi region.

Keywords: resource potential, negative natural phenomena, Carpathian Convention strategy, balanced resource using.

ОЦІНКА ВПЛИВІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

УДК 504.61

Варивода Є.О.

*Національний університет
цивільного захисту України,
м. Харків*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВПЛИВІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Розглянуто основні методологічні підходи процедури екологічної оцінки, які можуть бути застосовані для забезпечення екологічної безпеки в галузі запобігання та реагування на надзвичайні ситуації. Проаналізовано передумови щодо розробки нормативного документу з оцінки впливів надзвичайних ситуацій на навколишнє середовище. Запропоновано рекомендації щодо впровадження стратегічної екологічної оцінки, екологічної експертизи, оцінки впливу на навколишнє середовище в науково-практичну діяльність з регулювання надзвичайних ситуацій.

Ключові слова: надзвичайна ситуація, стратегічна екологічна оцінка, екологічна експертиза, оцінка впливу на навколишнє середовище, екологічна безпека.

Рассмотрены основные методологические подходы процедуры экологической оценки, которые могут быть использованы для обеспечения экологической безопасности в сфере предотвращения и реагирования на чрезвычайные ситуации. Проанализированы предпосылки для разработки нормативного документа по оценке воздействий чрезвычайных ситуаций на окружающую среду. Предложены рекомендации по внедрению стратегической экологической оценки, экологической экспертизы, оценки воздействия на окружающую среду в научно-практическую деятельность по регулированию чрезвычайных ситуаций.

Ключевые слова: чрезвычайная ситуация, стратегическая экологическая оценка, экологическая экспертиза, оценка воздействия на окружающую среду, экологическая безопасность.

The key methodological approaches of environmental assessment procedures that may be implemented in the field of governance of emergencies are examined in the article. The prerequisites for elaboration of a regulation on environmental impact assessment of emergencies are analyzed. Recommendations on implementation of strategic environmental assessment, environmental impact assessment procedures into the scientific and research activities on regulation of emergencies are proposed.

Keywords: emergencies, strategic environmental assessment, environmental impact assessment, environmental safety.

ДНІСТРОВСЬКИЙ ПРОТИПАВОДКОВИЙ ПОЛІГОН

УДК 556. 532 (477-924-52)

*Адаменко О.М., Зорін Д.О.
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

АВТОМАТИЗОВАНА ІНФОРМАЦІНО-ВИМІРЮВАЛЬНА ПРОТИПАВОДКОВА СИСТЕМА – ДНІСТЕР (АВІПС-ДНІСТЕР)

Розроблена концепція автоматизованої інформаційно-вимірювальної протипаводкової системи – Дністер (АВІПС-Дністер), що включає картографічну, математичну та геоінформаційну моделі розвитку катастрофічних паводків в басейні Дністра і призначена для прогнозу паводків та своєчасного оповіщення населення.

Ключові слова: басейн, катастрофічні паводки, гідропости, метеостанції, телеметрична система.

Разработана концепция автоматизированной информационно-измерительной протипаводковой системы – Днестр (АИИПС-Днестр), которая включает картографическую, математическую и геоинформационную модели развития катастрофических наводнений в бассейне Днестра и предназначена для прогноза наводнений и своевременного предупреждения населения.

Ключевые слова: бассейн, катастрофические наводнения, гидропосты, метеостанции, телеметрическая система.

Here is given the conception of automated informational-measuring system's flood of Dniester (Dniester-AVIPS), including mapping, geographic information and mathematical models of the disastrous floods in the Dniester Basin and is designed for flood forecasting and early warning to the population.

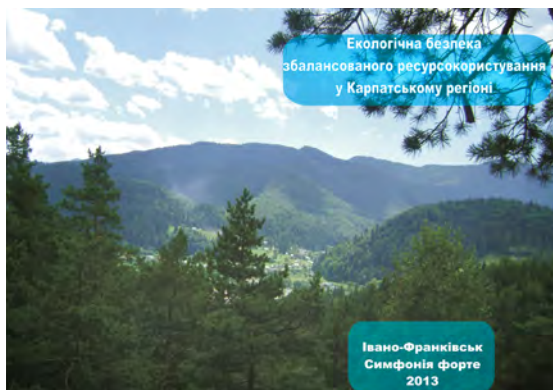
Keywords: pool, disastrous flooding, gauging, meteorological stations, telemetry system.

РЕЦЕНЗІЇ

Зоріна Н.О.

*Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ РЕСУРСОКОРИСТУВАННЯ У КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ



Наукова монографія за редакцією професорів доктора геолого-мінералогічних наук О.М. Адаменка та доктора технічних наук Я.О. Адаменка. Автори: О.М. Адаменко, Я.О. Адаменко, Л.М. Архипова, В.Ф. Головчак, Д.О. Зорін, Н.О. Зоріна, М.В. Крихівський, О.М. Мандрик, Л.В. Міщенко, М.М. Приходько, М.М. Приходько (молодший), К.О. Радловська, М.З. Хащак – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2013. – 368 с.

Монографія є результатом виконання у 2011-2012 рр. держбюджетної науково-дослідної роботи, що фінансувалась Міністерством освіти і науки України. Висвітлені розроблені авторами моделі екологічно безпечного використання природних ресурсів на принципах збалансованого ресурсокористування для сталого розвитку Карпатського регіону. Авторами вперше виконана екологічна оцінка природно-ресурсного потенціалу регіону Українських Карпат і більш детально – Івано-Франківської області. При оцінці надрових ресурсів розглянуті проблеми використання нафти, газу, калійних і кам'яних солей, сірки, сировини для виробництва будівельних матеріалів, а також мінеральних вод. Особливою новизною є підрозділ про водні ресурси та екологічно безпечне водокористування, де вперше обґрунтовано поняття сталого збалансованого водокористування і пропонується нове поняття – гідроекологічний потенціал.

КОНФЕРЕНЦІЇ

УДК 502 (477.83)

*Адаменко О.М.
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

1-а Міжнародна науково-практична конференція «Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування», 20-22 вересня 2012 р., м. Івано-Франківськ

Сьогодні, як ніколи, важливо забезпечити гармонійний розвиток господарства, людини і природи, щоб технічне втручання в біосферу Землі не зашкодило якості середовища, в якому живуть люди. Ми є свідками не тільки активних і неоднозначних політичних баталій, у котрих використовується як аргумент і екологічна інформація, а й проявів низької екологічної культури і навіть екологічного невігластва як пересічних громадян, так і керівників промислових підприємств та працівників владних структур. Образно кажучи, відчувається брак не тільки чистої води і повітря, а й елементарних екологічних знань. Ця обставина примушує нас запропонувати нову стратегію екологічної безпеки і збалансованого використання природних ресурсів.

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

До 80 річчя з дня народження Ю.М. Лабія



Лабій Юрій Михайлович – доктор технічних наук, професор інституту туризму Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, академік Української Академії наук, народився 12 березня 1933 р. у м. Станиславі (з 1961 р. Івано-Франківську). Батько працював адвокатом, а мати – вчителькою. Середню школу закінчив у рідному місті. З 1950 р. – студент геологорозвідувального факультету Львівського політехнічного інституту. Одержавши кваліфікацію гірничого інженера-геолога, з 1955 р. працював в інституті «Гипроспецнефть» у м. Москві. Починаючи з 1956 р., на протязі 35 років – Ю.М. Лабій в Івано-Франківському медичному інституті (сьогодні національному університеті) на посадах від асистента до завідувача кафедри біонеорганічної і біофізичної хімії.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Адаменко Олег Максимович – доктор геолого-мінералогічних наук, професор кафедри екології ІФНТУНГ

Адаменко Ярослав Олегович – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри екології ІФНТУНГ

Архипова Людмила Миколаївна – доктор технічних наук, доцент кафедри екології ІФНТУНГ

Беспалько Руслан Іванович – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри землевпорядкування та кадастру Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Богославець Микола Михайлович – начальник відділу екології ВАТ «Нафтохімік Прикарпаття», м. Надвірна Івано-Франківської області

Варивода Євгенія Олександрівна – Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

Галігузова Світлана Анатоліївна – кандидат фізико-математичних наук, заступник директора коледжу університету права ім. Короля Данила Галицького, м. Івано-Франківськ

Gusat Dorel - assis. prof. dr., Technical University of Cluj-Napoca, North University Centre of Baia Mare, Romania

Зорін Денис Олексійович – кандидат геологічних наук, доцент кафедри екології ІФНТУНГ

Зоріна Наталія Олегівна – старший викладач кафедри екології ІФНТУНГ

Казімір Іван Іванович – доцент кафедри землевпорядкування та кадастру Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Малишевська Ольга Степанівна – доцент кафедри архітектури та дизайну, кандидат технічних наук, університет права ім. Короля Данила Галицького, м. Івано-Франківськ

Мандрик Олег Миколайович – кандидат технічних наук, доцент, декан інженерно-екологічного факультету ІФНТУНГ

Міщенко Лариса Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри екології ІФНТУНГ

Oros Vasile - prof. dr., Technical University of Cluj-Napoca, North University Centre of Baia Mare, Romania

Челядин Володимир Любомирович – молодший науковий співробітник Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника

Челядин Любомир Іванович – доктор технічних наук, доцент кафедри хімії ІФНТУНГ

Пернеровська Софія Віталіївна – аспірантка ІФНТУНГ, інженер кафедри екології

Радловська Катерина Олексіївна – аспірантка Інституту телекомунікацій та глобального інформаційного простору НАНУ, м. Київ; асистент кафедри екології ІФНТУНГ

Солодкий Володимир Дмитрович – доктор біологічних наук, професор кафедри землевпорядкування та кадастру Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Шкіца Леся Євстахіївна – доктор технічних наук, професор, завідувачка кафедри інженерної та комп'ютерної графіки ІФНТУНГ

Наукове видання

**ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ РЕСУРСОКОРИСТУВАННЯ**

Науково-технічний журнал

№ 2(8) - 2013

РЕДАКТОРСЬКИЙ ВІДДІЛ

Редактори: Адаменко О.М., Зоріна Н.О.
Комп'ютерна верстка оригінал-макетів: Зоріна Н.О., Радловська К.О.
Дизайн обкладинки: Зорін Д.О.

Друк: підприємець Голіней О.М.
м. Івано-Франківськ
вул. Галицька, 128
тел. (0342) 580432, + 38 050 540 30 64

Підписано до друку 12.06.2013. Формат 60x84/8.
Папір офс. Друк цифровий. Гарн. Times New Roman/
Умовн. др. арк. 10,46. Наклад 100.
Замовл. № 56 від 12.06.2013

